

**planstudie Versterking
Delflandse Kust
(Hoek van Holland /
Scheveningen)**

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

10 juli 2007 / rapportnummer 1639-83

commissie voor de milieueffectrapportage

Het College van Gedeputeerde Staten van de
provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

uw kenmerk
DGWM 2007/3463

uw brief
1 mei 2007

ons kenmerk
1639-84/Be/hb

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER planstudie
Versterking Delflandse Kust (Hoek van
Holland / Scheveningen)

doorkiesnummer
(030) 234 76 02

Utrecht,
10 juli 2007

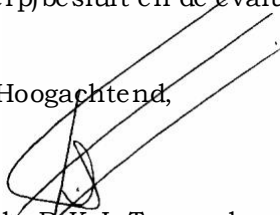
Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de planstudie Versterking Delflandse Kust (Hoek van Holland / Scheveningen).

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
planstudie Versterking Delflandse Kust

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
planstudie Versterking Delflandse Kust
(Hoek van Holland / Scheveningen)

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over de planstudie Versterking Delflandse Kust (Hoek van Holland/Scheveningen),

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
planstudie Versterking Delflandse Kust,

de secretaris

drs. B.F.M. Beerlage

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 10 juli 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER.....	2
3. OPMERKINGEN OVER HET MER EN AANBEVELINGEN.....	2
3.1 Natuur	2
3.2 Meest milieuvriendelijke alternatief.....	3

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 mei 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 84 d.d. 7 mei 2007
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De Delflandse Kust tussen Hoek van Holland en Scheveningen is aangemerkt als één van de zwakke schakels in de kustverdediging, omdat niet voldaan wordt aan de wettelijke veiligheidsnorm van 1/10.000 per jaar. Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft daarom het voornemen om de kustverdediging langs de Delflandse Kust te versterken. Om dit te realiseren is goedkeuring van de provincie Zuid-Holland vereist van een verbeteringsplan op grond van de Wet op de waterkering. Voor de besluitvorming is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

Bij brief van 1 mei 2007¹ heeft het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde MER. Het MER is op 7 mei 2007 ter inzage gelegd². Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen en heeft deze betrokken bij haar advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER zoals vastgesteld op 12 december 2005⁵;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit/de besluiten over de kustversterking.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.20 lid 4.

⁶ Wm, artikel 7.20 lid 4.

⁷ Wm, artikel 7.10.

2. OORDEEL OVER HET MER

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie over de kustversterking in het MER aanwezig** is.

Het MER is gestructureerd van opzet en ook goed leesbaar. De milieugevolgen van de alternatieven zijn juist en volledig beschreven. Hierdoor wordt onder andere inzichtelijk gemaakt dat vanwege de natuurbeschermingswetgeving de keuzemogelijkheden beperkt zijn tot (royaal) zeevaartse versterking. De Commissie adviseert om voor het meest milieuvriendelijke alternatief uit te gaan van een breder duin dat een robuuste duinnatuur met meer gradiënten mogelijk maakt. (zie ook 3.2)

Het MER biedt dan ook goede en bruikbare informatie over de kustversterking om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming. Aanbevelingen voor de besluitvorming over de natuur en het meest milieuvriendelijke alternatief zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

3. OPMERKINGEN OVER HET MER EN AANBEVELINGEN

3.1 Natuur

Cumulatieve gevolgen

In het MER achtergrondrapport Natuurtoets⁸ wordt onderzocht of de kustversterking significante negatieve gevolgen kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden “Westduinpark & Wapendal” en “Solleveld & Kapittelduinen”. Deze Natuurtoets is ook de basis voor de Aanvraag ontheffing Natuurbeschermingswet (NB-wet). De Commissie onderschrijft de conclusies van deze Natuurtoets dat het alternatief “Verhoogde duinen” significante gevolgen heeft en volgens de NB-wet niet mogelijk is omdat er andere alternatieven zijn met minder gevolgen.

De alternatieven “Zeewaarts verbreden” en “Royaal zeewaarts verbreden” hebben tijdelijke negatieve gevolgen op de bestaande duinen. De Commissie onderschrijft de conclusie dat door dit project afzonderlijk deze gevolgen niet significant zijn. De beoordeling of de kustversterking in combinatie met andere projecten of handelingen (cumulatie) significante gevolgen zou kunnen hebben is, echter niet onderzocht.

■ De Commissie adviseert om voordat een goedkeuringsbesluit wordt genomen over het kustversterkingsplan de cumulatieve gevolgen⁹ voor de Natura 2000-gebieden als gevolg van de kustversterking in beeld te brengen.¹⁰

⁸ De Commissie beschouwd de “Natuurtoets” als de “Oriëntatiefase” voor de Natuurbeschermingswet zoals bedoeld in de: Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998, ministerie van LNV, september 2005.

⁹ Hierbij zijn onder andere belangrijk; de emissies van bedrijven zijn de Rotterdamse haven, inclusief de verwachte emissies van bedrijven die zich zullen vestigen op de Maasvlakte II; de aanleg van nieuwe strandopgangen, fiets- en wandelpaden, verplaatsing parkeerterrein en in samenhang hiermee een eventuele toename/verandering van de recreatie in de gebieden (zie ook bijlage 4: inspraakreacties 1 en 3 waarin de zorg over aantasting van natuur door (extra) recreatie wordt weergegeven).

¹⁰ Als uit de beoordeling van de cumulatieve gevolgen blijkt dat significante gevolgen niet zijn uit te sluiten zal een passende beoordeling opgesteld moeten worden. In een besluit-MER is het, in tegenstelling tot een plan-MER, niet verplicht maar wel wenselijk om een eventuele passende beoordeling op te nemen. De goedkeuring door gedeputeerde staten van het kustversterkingplan is besluit-m.e.r.-plichtig op grond van categorie C12.2.

Compensatie en monitoring

Met de Delflandse kustversterking wordt de natuurcompensatie gerealiseerd die nodig is voor de aanleg van de Tweede Maasvlakte. Deze nieuwe natuur zal dezelfde kwaliteit en bescherming moeten krijgen als de te compenseren natuur¹¹. Daarbij wordt in het MER aangegeven dat er onzekerheden zijn over de snelheid waarmee natuurlijke duinvorming zal plaatsvinden en dat als onderdeel van regulier beleid monitoring zal plaatsvinden.

- De Commissie adviseert om in het monitoringsprogramma expliciet aan te geven wat de compensatieopgave voor de Tweede Maasvlakte is en de monitoring tenminste zolang voort te zetten tot de compensatie gerealiseerd is.
- De Commissie adviseert bij de besluitvorming over de kustversterking aan te geven welke beschermingsstatus de nieuwe natuur krijgt en hoe de besluitvorming daarover verloopt.

3.2 Meest milieuvriendelijke alternatief

Volgens de Commissie zijn de alternatieven “Zeewaarts verbreden” en “Royaal zeewaarts verbreden” niet te beschouwen als twee afzonderlijke alternatieven maar geven deze alternatieven een bandbreedte aan mogelijke alternatieven. In de effectbeoordeling is dit terug te zien. Beide alternatieven hebben dezelfde effecten waarbij het alternatief “Royaal zeewaarts verbreden” zowel positief als negatief extremer scoort dan het alternatief “Zeewaarts verbreden”.

Het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) is volgens de Commissie niet zozeer een keuze tussen beide alternatieven maar ligt tussen beide alternatieven in. De mma-stap: “verder uitbouw kust door intensivering natuurlijke duinvorming” (blz. 122 MER) beschouwt de Commissie dan ook als de belangrijkste mma-maatregel. Deze maatregel sluit het beste aan bij de richtlijnen die vraagt om het alternatief met de meeste positieve gevolgen voor het aspect natuur als mma te benoemen¹².

Een mma tussen die van het alternatieven “Zeewaarts verbreden” en “Royaal zeewaarts verbreden” maakt het mogelijk om de duinvallei breder¹³ aan te leggen en laat een natuurlijker ontwikkeling van de vooroever, het strand en de eerste duinregel toe. Een bredere duinvallei is uit milieuoogpunt dan ook aan te bevelen, omdat er meer gradiënten zijn te verwachten en er variabele uitstuiwing kan optreden, met wisselende vochttoestanden, al naar gelang de grondwaterstand.

- De Commissie adviseert om voor het meest milieuvriendelijke alternatief uit te gaan van een breder duin, dan in het alternatief “Zeewaarts verbreden” is uitgewerkt, dat een robuuste duinnatuur met meer gradiënten mogelijk maakt.

¹¹ Zie ook bijlage 4, inspraakreactie 3.

¹² De Commissie beschouwt de mma-maatregel “Aanleg afstemming op broedseizoen” niet als een mma-maatregel maar als een uitgangspunt waar volgens de Flora- en faunawet sowieso aan moet worden voldaan.

¹³ In het MER (blz. 83) wordt aangegeven dat voor de duinvallei wordt uitgegaan van een minimale breedte van 55-65 meter. In bijlage 3 van het MER wordt een redelijk uniforme breedte van 70-90 meter gegeven.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
planstudie Versterking Delflandse Kust
(Hoek van Holland / Scheveningen)

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 mei 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		Commissie voor de milieueffectrapportage	Directie Groen, Water en Milieu afdeling Vergunningen
provincie HOLLAND ZUID	ingekomen: 13 MEI 2007	nummer: 1639-41 7/m SS	Conferentie M.M. Wachelder T 070 - 441 74 55 F 070 - 441 78 15 E m.wachelder@pzh.nl
	kopie naar: Be hb		Gedeputeerde Provinciehoofd Postbus 80502 2509 LP Den Haag T 070 - 441 86 11 www.zuid-holland.nl

Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Datum
1 mei 2007
Ora kenmerk
DGWM 2007/3463
Uw kenmerk
-
Bijlagen
-

Onderwerp
MER en vergunningaanvragen van Hoogheemraadschap van Delfland voor een planstudie voor de versterking van de Delflandse kust tussen Hoek van Holland en Scheveningen.

Hierbij zenden wij u zeven exemplaren van het op 28 februari 2007 ontvangen Milieueffectrapport en de vergunningaanvragen en ontwerpbesluiten in het kader van de Wet milieubeheer, de Natuurbeschermingswet, keurvergunning, vrijstelling art. 19 WRO, ontheffing Provinciale Milieuoordening, de Wet beheer Rijkswaterstaatswerken, ontheffing Flora- en Faunawet en een bekendmaking met betrekking tot bovengenoemde inrichting.

Deze vergunningprocedures worden gecoördineerd behandeld. De provincie Zuid-Holland verzorgt de coördinatie.

Conform de artikelen 7.18 en 14.5 van de Wet milieubeheer hebben wij de initiatiefnemer medegedeeld dat het MER aanvaardbaar is bevonden en de vergunningaanvragen in behandeling worden genomen.

Conform artikel 7.28 van de Wet milieubeheer zien wij uw toetsingsadvies uiterlijk 23 juli 2007 tegemoet.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2595 AW Den Haag

Taan 3 en bus 65
stoppen bij het
provinciehoofd. Vanaf
station Den Haag CS is
het één minuut lopen.
De parkeerplaats voor
auto's is beperkt.

mw. mr. J.M. Grasveld-Beijnen
Hoofd Bedrijfsbureau Vergunningen

AfDELING VERGUNNINGEN IS ISO-9001-GECERTIFICEERD

1639-41

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Staatscourant nr. 84 d.d. 7 mei 2007

provincie **HOLLAND**
ZUID

1639-42

Bekendmaking
Inspraak versterking waterkering en m.e.r.

Onderwerp
Versterking waterkering

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft het voornemen om de **Delflandse kust** te versterken. De versterking van de Delflandse kust maakt deel uit van het project **Kustvisie Zuid-Holland**. De versterking is een initiatief van het **Hoogheemraadschap van Delfland**, de provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat Zuid-Holland, de gemeenten Den Haag, Westland, Rotterdam en de deelgemeente Hoek van Holland.

De veiligheid van de kust is niet voldoende voor de langere termijn. Nieuwe inzichten wijzen erop dat delen van de Noordzeekust binnen een termijn van twintig jaar niet meer voldoen aan de veiligheidseisen. Deze delen zijn als zwakke schakels langs de Noordzeekust aangewezen. Een van deze zwakke schakels is de Delflandse kust, tussen Hoek van Holland en het Zuidelijk havenhoofd van Scheveningen.

Milieueffectrapportage

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft ter onderbouwing van de besluitvorming conform het Besluit m.e.r. een projectnota/MER en een ontwerp versterkingsplan opgesteld. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben de projectnota/MER aanvaardbaar bevonden.

Vergunningen

Voor de uitvoering van het werk zijn vergunningen/ontheffingen nodig. Door de betrokken overheden zijn de volgende ontwerpbesluiten opgesteld:

- vergunning artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998 van de provincie Zuid-Holland;
- keurvergunning van het Hoogheemraadschap van Delfland;
- vrijstelling artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening van de gemeente Den Haag;
- vrijstelling artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening van de gemeente Westland;
- ontheffing Provinciale Milieuverordening van de provincie Zuid-Holland;
- vergunning Wet beheer rijkswaterstaatswerken van Rijkswaterstaat Zuid-Holland;
- ontheffing Flora- en Faunawet art. 75, lid 4 en 5 onderdeel C; van het Ministerie van LNV.

Inzage

Het verbeteringsplan, de projectnota/MER en de ontwerpbesluiten liggen met de relevante stukken van 7 mei 2007 tot en met 18 juni 2007 op werkdagen ter inzage:

- bij de Directie Groen, Water en Milieu van de provincie Zuid-Holland, kamer D209, tijdens kantooruren, Zuid-Hollandplein 1 te Den Haag, tel.nr. (070) 441 73 24;
- bij het Hoogheemraadschap van Delfland, van 9.00-12.00 uur, en van 14.00-16.00 uur, Delftechpark 23 te Delft, tel.nr. (015) 270 18 00;
- bij de Dienst Regelingen van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, afdeling Flora- en Faunawet, tijdens kantooruren, Burgemeester de Raadsingel 59 te Dordrecht, tel.nr. (078) 639 53 95;
- in het Gemeentelijk ContactCentrum, ma tm wo * vr van 9.00-16.00 uur en do van 9.00-20.00 uur, Spui 70 te Den Haag, tel.nr. (070) 353 30 00;
- in het stadsdeeskantoor Segbroek van de gemeente Den Haag, ma, di, do, vr van 8.00-16.30 uur en wo van 8.00-20.00 uur, Fahrenheitstraat 190, tel.nr. (070) 353 57 00;
- in het stadsdeeskantoor Loosduinen van de gemeente Den Haag, ma, di, wo, do van 8.00-16.30 uur en vr van 8.00-20.00 uur, Kleine Keizer 3, tel.nr. (070) 353 79 00.

- in het stadsdeelkantoor Scheveningen van de gemeente Den Haag, di t/m vr van 8.00-16.30 en ma van 8.00-20.00 uur, Scheveningseweg 303, tel.nr. (070) 353 56 00;
- in stadgewest Haaglanden, tijdens kantooruren, Grote Marktstraat 43 te Den Haag, tel.nr. (070) 750 15 00;
- bij de afdeling Coördinatie Milieutaken Rotterdam, Europoint III, kamer 5.04, van 9.00-16.00 uur (na telefonische afspraak), Galvanistraat 15 te Rotterdam, tel.nr. (010) 489 61 92;
- in de deelgemeentesecretarie Hoek van Holland, van 8.30-16.00 uur, Prins Hendrikstraat 161, tel.nr. (0174) 31 51 31;
- bij de Stadsregio Rotterdam, tijdens kantooruren, Minervahuis I, Meent 106, tel.nr. (010) 417 23 89;
- in kantoor 's-Gravenzande van de gemeente Westland, ma van 11.00-16.00 uur, di t/m vr van 9.00-16.00 uur, Van Geeststraat 1, tel.nr. (0174) 67 36 73;
- in de bibliotheek van Rotterdam, tijdens kantooruren, Hoogstraat 110, tel.nr. (010) 281 61 00;
- in gebouw De Maas van Rijkswaterstaat Zuid-Holland, tijdens kantooruren, Boompjes 200 te Rotterdam, tel.nr. (010) 402 64 02/17 4.

Zienswijzen

Een ieder kan van 7 mei 2007 tot en met 18 juni 2007 schriftelijk en/of mondeling zienswijzen over de projectnota/MER, het verbeteringsplan en de ontwerpbesluiten naar voren brengen onder vermelding van **DGWM/3463**. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Daarbij kan worden verzocht om persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Voor het naar voren brengen van mondelinge zienswijzen kunt u contact opnemen met de afdeling Vergunningen, de heer B. Wachelder, tel.nr. (070) 441 74 55.

Wij wijzen erop dat de zienswijzen over het MER slechts betrekking kunnen hebben op het niet voldoen aan de wettelijke regels, mede gelet op de eerder gegeven richtlijnen, dan wel op onjuistheden die het rapport bevat.

Uiteindelijk dienen Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland het vastgestelde verbeteringsplan goed te keuren. Tegen dit goedkeuringsbesluit en de besluiten op grond van artikel 7 i van de Wet op de Waterkering kan door belanghebbenden, die in de ontwerpfase zienswijzen hebben ingediend, beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Informatiemarkten

De projectgroep Deltalandse kust organiseert twee informatiemarkten. Tijdens deze informatiemarkten kunt u voor informatie over het ontwerp-verbeteringsplan en de inspraakmogelijkheden terecht bij deskundigen van het Hoogheemraadschap van Delfland, de provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat Zuid-Holland, de gemeenten Den Haag en Westland en het ingenieursbureau DHV. De informatiemarkten worden gehouden op:

Donderdag 10 mei 2007

Van 19.30 uur tot 21.30 uur (u kunt binnenlopen wanneer u wilt)

Locatie: **De Noviteit, Kloosterlaan 33 in Monster**

Dinsdag 15 mei 2007

Van 19.30 uur tot 21.30 uur (u kunt binnenlopen wanneer u wilt)

Locatie: **Atlantic Hotel, Deltaplein 200 in Kijkduin, Den Haag**

Inlichtingen

Voor inlichtingen over de projectnota/MER kunt u terecht bij de heer B. Wachelder, tel.nr. (070) 441 74 55; over algemene zaken en de overige ontwerpbesluiten: bij de heer W. Lindeman, tel.nr. (070) 441 84 52.

En over het verbeteringsplan bij Bureau Communicatie van het Hoogheemraadschap van Delfland, tel.nr. (015) 260 82 14;

Deze bekendmaking staat ook op www.zuid-holland.nl en www.kustvisiezuidholland.nl

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap van Delfland

Bevoegd gezag: het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Besluit: verbeteringsplan op grond van de Wet op de waterkering

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 12.2

Activiteit: versterking van de kustverdediging langs de Delflandse Kust

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 24 augustus 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 2 november 2005

richtlijnen vastgesteld: 15 december 2005

kennisgeving MER: 7 mei 2007

toetsingsadvies uitgebracht: 10 juli 2007

Bijzonderheden: De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie over de kustversterking in het MER aanwezig is. Het MER is gestructureerd van opzet en ook goed leesbaar. De milieugevolgen van de alternatieven zijn juist en volledig beschreven. Hierdoor wordt onder andere inzichtelijk gemaakt dat vanwege de natuurbeschermingswetgeving de keuzemogelijkheden beperkt zijn tot (royaal) zeewaartse versterking.

De Commissie adviseert:

- om de cumulatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden als gevolg van de kustversterking in beeld te brengen.
- om in het monitoringsprogramma expliciet aan te geven wat de compensatieopgave voor de Tweede Maasvlakte is en de monitoring tenminste zolang voort te zetten tot de compensatie gerealiseerd is.
- aan te geven welke beschermingsstatus de nieuwe natuur krijgt en hoe de besluitvorming daarover verloopt.
- om voor het meest milieuvriendelijke alternatief uit te gaan van een breder duin, dan in het alternatief "Zeewaarts verbreden" is uitgewerkt, dat een robuuste duinnatuur met meer gradiënten mogelijk maakt.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.H.J. van der Gun

drs. Y.J. van Manen

prof. dr. J.H.J. Terwindt

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

ir. F.D. Dotinga (richtlijnen); drs. B.F.M. Beerlage (toetsing)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20070612	Stichting Bewonersbelangen Kijkduin SBK	Den Haag
2.	20070605	Kust Zeil Vereniging Scheveningen KZVS	Zoetermeer
3.	20070619	A. van der Meulen, namens werkgroep De Vrienden Van De Banken en de Vogelwerkgroep Solleveld	Den Haag
4.	20070621	VROM inspectie, Regio Zuid-West	Rotterdam
5.	20070706	HKZV Haagse Kust Zeil Vereniging	Den Haag
6.	20070706	Hoogheemraadschap van Delfland	Delft
7.	20070709	Wijkvereniging Bohemen-Waldeck-Kijkduin	Den Haag

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nrs. 1 en 2 op 18 juni 2007

nr. 3 op 19 juni 2007

nr. 4 op 22 juni 2007

nrs. 5 en 6 op 6 juli 2007

nrs. 7 op 9 juli 2007

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport planstudie
Versterking Delflandse Kust (Hoek van Holland / Scheveningen)**

De Delflandse Kust tussen Hoek van Holland en Scheveningen is aangemerkt als één van de zwakke schakels in de kustverdediging, omdat niet voldaan wordt aan de wettelijke veiligheidsnorm van 1/10.000 per jaar. Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft daarom het voornemen om de kustverdediging langs de Delflandse Kust te versterken. Om dit te realiseren is goedkeuring van de provincie Zuid-Holland vereist van een verbeteringsplan op grond van de Wet op de waterkering. Voor de besluitvorming is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2129-4